

Incapacitatea omului de a traduce în cuvinte ceea ce simte și trăiește cu adevărat, pune o distanță între el și eul sau.

Lacan tratează problema alienării simbolice ca fiind determinată de factori externi precum normele, regulile de conduită, interdicțiile, adică de mecanismele determinate socio-cultural, practica discursivă a subiectului nu poate fi produsul voinței individuale. Subiectul este o funcție a culturii, un atribut, un semn vid (spre deosebire de interpretarea carteziană unde subiectul este reflexiv, autonom, judicios). Cultura se produce și se perpetuază în/și prin subiect, dar el este inapt de a reflecta asupra propriei determinări. Celălalt devine punct de reper în construcția propriei identități. Subiectul se identifică cu Celălalt prin discurs: înconștientul este discursul Celuilalt. Discursul Celuilalt este un lanț de elemente discrete care subzistă într-o alteritate în raport cu subiectul. Acest lanț perseverează în indeciziile oferite de discursul efectiv și generează simptome. Perseverarea lanțului, arată că natura memoriei simbolice este comparabilă cu aceea a unei mașini de gândit.

În concluzie vom atrage atenția asupra faptului că fenomenul subiectivității presupune un continuu proces de formare și identificare al individului. Subiectul contemporan este “ansamblul enunțurilor variabile”, atât timp cât omul va exista el va produce subiectivitatea.

Știința psihopedagogică o necesitate in sistemul universitar politehnic

Simion Simion Dănuț lector superior,
Magistru în psihologie drd. UTM

Termeni cheie: pedagogie, pedagogie universitară, psihopedagogie, educație, învățare, predare.

Transformările care au loc astăzi în societate, cu asimilarea graduală a proceselor democratice implică nu numai individul, societatea ci și școala într-o acțiune nouă de primenire. Formarea unei personalități adaptative, puternice, liberă, creatoare, inovatoare constituie nu doar un nou ideal pedagogic ci și un imperativ al noilor timpuri.

Personalitatea tânărului formabil în conexiune cu pregătirea de cultură a acestuia, școala și familia cu un aport crescut spre dezvoltare, însușirea unui nou sistem de norme și valori ce ajută progresul socio-psiho-uman, toate acestea luate împreună fac să-l ajute, să se adapteze rapid, la situațiile noi de schimbare.

Pe acest fond al unei societăți în tranziție, un obiectiv de bază a școlii este să pregătească tinerii pentru o integrare socio-afectivă, ori aceasta înseamnă promovarea unui învățământ cu preponderență de tip pragmatic, orientat spre cultivarea creativității și a unei gândiri independente, critice, dezvoltare a unui comportament de inițiativă, de întreprinzător, de lucru în grup. O nouă abordare implică procese de autoformare, autoinstruire și autodezvoltare permanentă.

Școala însăși nu mai poate fi privită așa cum era odată, ca o instituție socială, exclusivă, oarecum rigidă, bazându-se pe un set de norme general recunoscute ci ca o organizație complexă, vie, cu elemente și componente specifice, cu scopuri, obiective, structură, de diviziune a muncii, cu resurse umane și non umane.

Pentru a înțelege rolul psihopedagogiei în sistemul universitar politehnic trebuie să înțelegem și să cunoaștem câțiva termeni fără de care procesele interne ale acestei îmbinări (pedagogie și învățământ tehnic) nu pot fi înțelese.

Făcând trimitere la DEX (1975) observăm că: „pedagogia este știința care se ocupă cu metodele de educație și de instruire a oamenilor”, este o știință al cărui obiect de studiu este educația, este o artă cu scop, conținut, metode și forme specifice de organizare a acțiunii educaționale. În schimb Dicționarul de pedagogie (1979) definește pedagogia ca un ansamblu de cunoștințe verificate în practică și organizate sistemic despre fenomenul educației. Pedagogia este deci o știință a educației.

Psihopedagogia însă, după DEX (1975), reprezintă aplicarea metodelor psihologiei experimentale în pedagogie, în ideea în care elementul de educație se structurează pe cunoașterea, evoluția și dezvoltarea personalității umane. Psihopedagogia ține cont, atrage atenția la: caracteristicile de bază și secundare ale indivizilor, relația profesor-elev, elev-profesor, conținuturile în programe, informația și structura ei oferită spre asimilare; predarea, învățarea, analiza și reproducerea ei, evaluarea etc.

Educația, reprezintă un set de „acțiuni sociale de transmitere a culturii, de generare, organizare și conducere a învățării individuale sau colective ” (Hudîțeanu A. 2002., pg.,118). Avem așadar un plan cu doi actori importanți tânărul formabil și profesorul, într-un sistem politehnic cu cerințe expres orientate spre dezvoltarea creativității, lucrul în grup, cu o dezvoltare de competențe specifice.

Activitatea profesorilor în învățământul politehnic trebuie perfecționată prin absolvirea unor cursuri de psihopedagogie, de psihologie a copilului, a familiei, de etică, toate acestea pentru al ajuta să înțeleagă mult mai bine natura și comportamentul elevului. Deasemenea, noțiuni, despre actul pedagogic, psihograma în cadrul profesiei nou alese ghid al proaspătului elev spre acele subdiviziuni care-i pun în valoare toate caracteristicile acumulate, în corelare directă cu partea nativă a individului, îl poate propulsa pe acesta, inevitabil, spre performanță.

Ramurile pedagogiei pornesc de la pedagogia generală, trec prin pedagogia vârstelor, pedagogia specială, pedagogia muncii, pedagogia familiei ajungând până pe domeniul pedagogiei comparate, o ramură care analizează diferitele sisteme de educație și gândire pedagogică; înrudită cu pedagogia universitară, domeniu, care pentru noi necesită o atenție sporită. Așadar, pedagogia universitară studiază acele legi și strategii educaționale în raport cu specificul pregătirii specialiștilor în funcție de diverse profiluri (Palicia M. 2002 pg., 19).

O activitate folosită frecvent în universitate, cu un specific individual este prelegerea; definită ca o expunere a unui material laborios ales, prezentat prin intermediul cuvântului, cu o rigurozitate științifică accentuată, informație a cărei prezentare folosind bogate și diverse procedee (desene, scheme, grafice, filme) necesită un înalt grad de înțelegere din partea studenților. Ca recomandare prelegerea pentru a căpăta o forță mai mare, util se cere îmbinată cu dezbateră rezultând astfel prelegerea dezbateră; sau prelegerea cu oponent, situație în care pe lângă profesorul care expune își face prezența un alt cadru didactic sau un student bine informat care pune întrebări, critică cele expuse, cere lămuriri, realizându-se astfel un dialog pe marginea informației prezentate.

Educația poate fi de trei feluri:

- educația formală (educația școlară) constituită din acțiuni intenționate, planificate, desfășurată în instituții școlare și universitare având la bază personal specializat cu o conducere centrală.

- educația nonformală (educația extrașcolară) este constituită din acțiuni libere organizate și structurate dar în afara școlii. Ele pot fi la rândul lor structurate în acțiuni parașcolare (perfecționare, reciclare), perișcolare (autoeducație și petrecere a timpului liber) sau în instituții (teatre, cinematografe, muzee, biblioteci publice, etc.).

- educație informală, acțiuni cotidiene fără intenția de a avea efecte educative (familia, grupul social, religia, experiențele personale nou asimilate, media).

La rândul ei, asemeni multor procese și educația, ca proces, suportă câteva abordări: îndeplinește o funcție cognitivă, de cunoaștere cu rol în formarea și dezvoltarea capacităților intelectuale; o funcție formativ educativă care formează noi structuri cognitive, atitudini, sentimente, capacități comportamentale; funcția operațională sau instrumentală; precum și o funcție normativă sau de optimizare a acțiunii, cum trebuie de procedat în activitatea de predare-învățare-evaluare pentru a obține rezultatele cele mai bune.

În orice sistem de învățământ ne lovim de procesele actului didactic, predare, învățare, evaluare, procese ce au menirea să fie înțelese deplin, cu atât mai mult, cu cât elevul, tânărul formabil, în învățământul politehnic necesită prin prisma viitoarei lui profesii, o atenție mult nuanțată. Predarea înseamnă transmiterea nu doar a informației, formare a unor priceperi și deprinderi ci și elaborarea, implementarea unor metodici, strategii sau a unui stil personalizat. Învățarea

însă, reprezintă un proces de dobândire a experienței individuale, este un proces de selecție, prelucrare și asimilare a datelor în manieră proprie chiar dacă baza procesului este un general valabilă supunându-se aceluiași rigori și mecanisme. Învățarea poate fi spontană, neorganizată sau sistematică, în școli realizată. Două tipuri de învățare ne atrage însă atenția: învățarea didactică și învățarea socială. Prima dintre ele, învățarea didactică urmărește formarea dimensiunii intelectual cognitive a persoanei; poate avea loc în condiții individual-solitare, are un scop instrumental educațional. Cealaltă, învățarea socială, urmărește formarea dimensiunii moral axiologice, motivaționale, social-comportamentale, are loc numai în contexte interpersonale și de grup, apare ca reînvățare; are scopuri umaniste, pregătește subiectul pentru viața socială. Învățarea mai poate proveni din experiența altora, indusă, reînvățată sau poate proveni din experiența proprie prin autoînvățare (Palicia M. 2002 pg., 44).

Având în vedere formarea tânărului la profil tehnic corelarea tuturor acestor procese didactice, pentru a motiva și dezvolta creativitatea, să nu uităm de comunicare sub toate formele ei, cunoașterea temperamentului, caracterului, formarea de noi atitudini, descoperirea propriilor aptitudini, adaptarea programelor de studiu și a metodelor la construcția individuală a fiecărei personalități, cunoașterea funcționalității grupului și a dinamicii lui într-un cuvânt psihopedagogie constituie motorul spre o pedagogie și comportament de succes, aceasta este performanță.

Referințe bibliografice

1. Maria Palicica - Prelegeri de psihopedagogie Edit: Orizonturi universitare, Timișoara 2002
2. Alexandru Huditeanu - Introducere In Psihologia Educatiei Edit: Psihomedica, Sibiu 2002
3. Liliana Stan, Adina Andrei - Ghidul tânărului profesor Edit: Spiru Haret, Iași 1997
4. Constantin Cucoș - Pedagogie Edit: Polirom, Iași 1996
5. Dicționar de pedagogie, Editura Didactica si Pedagogica, Bucuresti 1979